

Dosarul nr. 2ra-890/22
(2-21004220-01-2ra-22062022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Sandu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Radu Rahubencu împotriva Nataliei Gicul cu privire la permiterea efectuării evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor minori fără acordul mamei, cu obligarea acesteia de a nu crea impedimente în efectuarea evaluării psihologice,

împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Natalia Gicul, avocatul Mihail Balaban, a fost casată hotărârea din 15 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Radu Rahubencu, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La data de 12 ianuarie 2021, Radu Rahubencu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Gicul cu privire la permiterea efectuării evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor minori fără acordul mamei, cu obligarea acesteia de a nu crea impedimente în efectuarea evaluării psihologice.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în rezultatul căsătoriei cu Natalia Gicul, soții au doi copii – XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX.

A comunicat reclamantul că, certurile frecvente avute cu Natalia Gicul, în cadrul căsătoriei, l-au determinat pe reclamant să divorțeze și să stabilească domiciliul copiilor minori cu el, însă prin hotărârea instanței, fiind desfăcută căsătoria, a fost determinat domiciliul copiilor minori cu mama - Natalia Gicul.

Conformându-se situației, reclamantul a afirmat că, regulat transmitea lucruri necesare pentru întreținerea copiilor minori, însă din cauza refuzului categoric al Nataliei Gicul de a permite copiilor să aibă întrevederi cu tata, sub diferite pretexte, primul, a fost nevoit să se adreseze unui executor judecătoresc.

Prin urmare, deși executorul judecătoresc a explicat Nataliei Gicul că are

obligatia de a permite copiilor minori să se vadă cu tatăl lor, conform graficului stabilit, comunicându-i acesteia consecințele neexecutării hotărârii judecătorești, aceasta repetat îl împiedica pe reclamant, în a avea întrevederi personale cu copiii, sub diferite pretexte, refuzând solicitarea executorului de a se prezenta pentru a elucida circumstanțele legate de neclaritatea executării.

A indicat reclamantul că, la fiecare vizită avută cu copiii minori, aceștia păreau tot mai închiși și se apropiau tot mai cu frică de el, iar la una din vizite, a observat că în momentul când trebuia să se apropie de copii, aceștia începeau să plângă, comportamentul lor transformându-se în isterie, la care Natalia Gicul a afirmat că dânsa vrea să-i de-a copiii, însă aceștia nu vor să se vadă cu el.

În aceste circumstanțe, reclamantul a indicat că, a fost nevoit să se adreseze executorului judecătoresc, care, după câteva încercări de a interveni în situația creată, la data de 16 iunie 2017 a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție conform art. 318 alin. (1) Cod contravențional.

Totodată, reclamantul a apelat și la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei, r-nul Edineț, solicitând intervenția acestora, prin discuții cu copiii minori și, după caz, evaluarea psihologică a acestora. Natalia Gicul însă a refuzat categoric să întrețină careva discuții pe marginea subiectului dat, totodată i s-a comunicat că, Direcția nu dispune de psiholog, sugerându-i-se să se adreseze la instituții abilitate responsabile pentru evaluarea copiilor minori.

Faptul că Natalia Gicul a încălcat prevederile art. 318 alin.(1) Cod contravențional, a fost constatat de către I.P. Edineț, însă din cauza că documentul executoriu nu se află în executare (a fost restituit conform competenței teritoriale), materialul a rămas fără o decizie.

Ulterior, a afirmat reclamantul că, după depunerea documentului la executare repetat, Natalia Gicul a început să manipuleze psihologic copiii, spunându-le că au fost da-ți afară de tatăl lor din casă în mijlocul iernii, că le-a furat bani, că poate să-i fure, să-i ducă în pădure și să-i omoare.

Având în vedere că toate încercările reclamantului de a se vedea cu copiii se soldau cu eșec, iar discuțiile se finisau cu un blocaj de a discuta constructiv, a încercat acesta să poarte discuții prin intermediul mediatorilor, însă Natalia Gicul nu s-a prezentat la data stabilită.

Neavând altă soluție de a-și vedea copii, reclamantul a comunicat că, a mers la instituția de înmatriculare a fiului mai mare iar acesta, după ce s-a acomodat cu prezența lui, i-a spus că mama lui nu-i permite să se vadă.

A mai menționat reclamantul că, în absența mamei, copiii, deși sunt puțin derutați deoarece nu știu cum să se comporte, totuși intră în contact, discută, iar după un scurt timp se simt confortabil, devin sociabili și, contradictoriu, în prezența mamei copiii sunt agresivi, pe alocuri chiar înjură.

Prin urmare, din cauza comportamentului diferențial al copiilor, reclamantul s-a adresat Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului din sectorul Botanica care, prin răspunsul din 27 decembrie 2019, i-a comunicat că demersul de evaluare psihologică a copiilor de către CNPAC a fost imposibil de realizat din motivul refuzului categoric al mamei Natalia Gicul de a prezenta copiii la ședințele psihologice planificate.

În atare situație, reclamantul Radu Rahubencu, deținând mai multe înregistrări

video cu comportamentul copiilor la întrevederi în prezența mamei, precum și în lipsa ei, a solicitat concluzia expertului judiciar Ala Bulgaru și aceasta, prin răspunsul din 28 octombrie 2020 i-a comunicat că, din imaginile vizualizate presupune că mama manipulează psihologic copiii, deoarece aceștia prezintă o teamă nejustificată și lipsă de respect sau ostilitate față de propriul tată. Expertul a mai menționat că pentru trasarea unei concluzii certe privitor la alienarea parentală a copiilor de către propria mamă, recomandă investigarea acestora, dar și a ambilor părinți pentru constatarea cine dintre părinți prezintă competențe parentale mai înalte și este mai indicat să-și crească copiii.

În contextul celor expuse, reclamantul Radu Rahubencu, a solicitat permiterea efectuării evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, fără acordul mamei Natalia Gicul cu obligarea acesteia de a nu crea impedimente în efectuarea evaluării psihologice.

Prin hotărârea din 15 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă integral.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, avocatul Mihail Balaban, acționând în interesele Nataliei Gicul a depus o cerere de apel împotriva hotărârii din 15 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu scoaterea de pe rol a acțiunii/remiterea cauzei la rejudecare sau emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Natalia Gicul, avocatul Mihail Balaban, a fost casată hotărârea din 15 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii depuse de Radu Rahubencu împotriva Nataliei Gicul cu privire la permiterea efectuării evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor minori fără acordul mamei, cu obligarea acesteia de a nu crea impedimente în efectuarea evaluării psihologice, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, în fond litigiul se bazează pe faptul că Natalia Gicul, în calitate de părinte la care se află copiii minori - XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX îl împiedică pe Radu Rahubencu, în calitate de celălalt părinte, să comunice cu copiii și, în legătură cu aceasta a apărut dorința ultimului de a dovedi abuzul emoțional din partea primei, prin evaluarea psihologică a copiilor minori, fără acordul mamei. În acest sens, instanța de apel a învederat că evaluarea psihologică a copilului este un demers profesional realizat de către un psiholog competent, recunoscut și atestat în domeniu, la cererea organului competent, finalizat printr-un raport, care conține opiniile de specialitate ale psihologului cu privire la una sau mai multe aspecte de ordin psihologic relevante în examinarea și soluționarea cazurilor concrete. Raportul de evaluare psihologică a copilului este rezultatul final al activității psihologului, orientat spre descrierea și evaluarea particularităților individual-psihologice ale personalității copilului, realizat cu scopul aprecierii stării actuale, a pronosticului dezvoltării ulterioare și elaborării de recomandări care sunt determinate de scopul evaluării. Raportul servește profesioniștilor în calitate de suport în identificarea soluțiilor optime pentru copil.

Astfel, instanța de apel a conchis că, evaluarea psihologică a copilului

constituie mijlocul probatoriu la examinarea acțiunii civile. Evaluarea psihologică și elaborarea raportului de evaluare psihologică a copilului se realizează în baza solicitării părții, sau din oficiu de către instanță.

În susținerea acesteia concluzii, Colegiul a indicat prevederile art. 117 alin. (1)-(2) din Codul de procedură civilă, din care urmează expres că, probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe în cauze civile se admit elementele de fapt constatate din concluziile experților.

Totodată, instanța de apel a reținut că legislația procesual-civilă reglementează situația în care în procesul de adunare a probelor apar dificultăți, în sensul că instanța este obligată să contribuie, la solicitarea părților la adunarea și prezentarea probelor necesare. Astfel, în cererea de reclamare a probei trebuie să fie specificate proba și circumstanțele care ar putea fi confirmate sau infirmate prin acea probă, cauzele ce împiedică dobândirea probei, locul aflării ei.

Acestea fiind reținute, instanța de apel a observat că, cererea de chemare în judecată depusă de Radu Rahubencu în instanță, este de fapt, o cerere de reclamare a probei – evaluarea psihologică, ce-l va servi să dovedească circumstanțele ce justifică pretențiile față de Natalia Gicul de creare a impedimentelor de comunicare cu copiii.

În această ordine de idei, instanța de apel a ajuns la concluzia că instanța ierarhic inferioară eronat a admis o cerere de chemare în judecată, obiectul căreia reprezintă obținerea unui mijloc de probă, or, astfel de cereri pot fi depuse numai în cadrul unei acțiuni civile, situație ce nu se atestă la caz.

În contextul celor expuse, Colegiul consideră că instanța de apel just a apreciat critic poziția intimatului/reclamantului Radu Rahubencu, or, circumstanțele de fapt constatate prin suportul probatoriu prezentat la caz, cad sub incidența prevederilor art. 64 Codul familiei, în temeiul căroră, în cazul nerespectării hotărârii instanței judecătorești, la cererea părintelui care locuiește separat de copil, instanța judecătorească, ținând cont de interesele și opinia copilului, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate, poate decide transmiterea copilului către acesta.

Totodată, instanța de apel a constatat existența unei situații contradictorii la caz, or, în timp ce Radu Rahubencu a pretins prezența impedimentelor de comunicare cu copiii din partea mamei acestora, Natalia Gicul, acesta, nu a solicitat în instanță înlăturarea acestor impedimente de comunicare sau transmiterea copiilor lui.

În conexiunea celor relatate, instanța de apel a concluzionat că instanța ierarhic inferioară eronat a permis efectuarea evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor minori, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, fără acordul mamei Natalia Gicul cu obligarea acesteia de a nu crea impedimente în efectuarea evaluării psihologice, înafara unui proces civil cu privire la înlăturarea impedimentelor de comunicare cu copiii sau transmiterea copiilor părintelui care locuiește separat de aceștia, ca urmare a nerespectării hotărârii instanței judecătorești.

În consecință, instanța de apel a conchis că pretenția privind permiterea efectuării evaluării psihologice în vederea stabilirii existenței/inexistenței abuzului emoțional asupra copiilor minori, XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născut la XXXXX, fără acordul mamei Natalia Gicul cu obligarea acesteia de a nu crea

impedimente în efectuarea evaluării psihologice, întemeiat a fost respinsă.

Din considerentele menționate, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a admite cererea de apel depusă de reprezentantul apelantei Natalia Gicul, avocatul Mihail Balaban, a casa hotărârea din 15 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de Radu Rahubencu, ca fiind neîntemeiată.

La 24 mai 2022, reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind ilegală, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie menținută hotărârea din 15 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel la examinarea cauzei a încălcat esențial și a aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 22 iunie 2022 (f.d. 187), instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 28 iulie 2022, reprezentantul Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului al sectorului Botanica, Silvia Marian, a solicitat instanței, ca la luarea deciziei să se țină cont de prevederile actelor normative ce reglementează drepturile copilului atât naționale, cât și internaționale, iar decizia Curții să fie în concordanță cu interesul superior al copilului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 01 martie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 24 mai 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul oficiului poștal și poștei electronice, a copieii deciziei integrale participanților la proces la 30 mai 2022 și la 09 iunie 2022, conform scrisorii de însoțire (f.d. 172, 173). Astfel, cererea de recurs declarată este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibilă cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de reprezentantul recurentului Radu Rahubencu, avocatul Eugeniu Musteață, împotriva deciziei din 01 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat